

Teadmised on põllu ramm

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti põllu- ja maamajandusliku teadmussiirde ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) 2025. aasta rakenduskava tulemuslikkuse analüüs

Aruanne

Esmane versioon 3.oktoober 2025;
Täiendatud versioon 10. oktoober 2025
Lõppversioon 20.oktoober 2025

Sissejuhatus

Käesolev aruanne on iga-aastane vaheülevaade jooksva aasta AKIS tegevustest ja selle raames saavutatud tulemustest ja tekkinud probleemkohtadest.

Analüüs on sisendiks uue aasta rakenduskava tegevuste planeerimiseks.

Analüüsi ülesehitus järgib AKIS 2025.a. rakenduskava ning annab lugejale ülevaate, millised kavandatud tegevused on ellu viidud või viimisel, millised on selle käigus tekkinud arendusvõimalused ja takistused ja millised muudatused on selle tõttu vajalikud.

Sisukord

Nõuande arendus- ja tugiteenus	3
Teadmussiirde teenus	8
Innovatsiooni tugiteenus.....	15
Digiarendused.....	20
AKIS juhtimine ja horisontaalsed teenused	23

Nõuande arendus- ja tugiteenus

Nõuande arendus- ja tugiteenus seisab hea selle eest, et põllumajandus- ja toidutootmise ettevõtjale on kättesaadav ajakohane, sõltumatu ning teaduspõhine nõustamine ja pakub selleks nõustajatele süsteemseid arengu- ja koostöövõimalusi.

2025.a. olid nõuande arendus- ja tugiteenuse märksõnadeks toetatud nõuandeteenuse analüüs ja sellele tuginevad ettepanekud nõuandetoetuse määruse muudatusteks. Eesti nõuandesüsteemi suurimaks probleemiks on kujunenud toetatud nõuandeteenuste vahendite piiratus ja toetuse mõjus ja sihipärane kasutamine. Toetuse kasutust analüüsides ilmneb mitmeid murettekitavaid mustreid.

Kõigile soovijatele ei jagu toetatud nõuandeteenuse vahendeid.

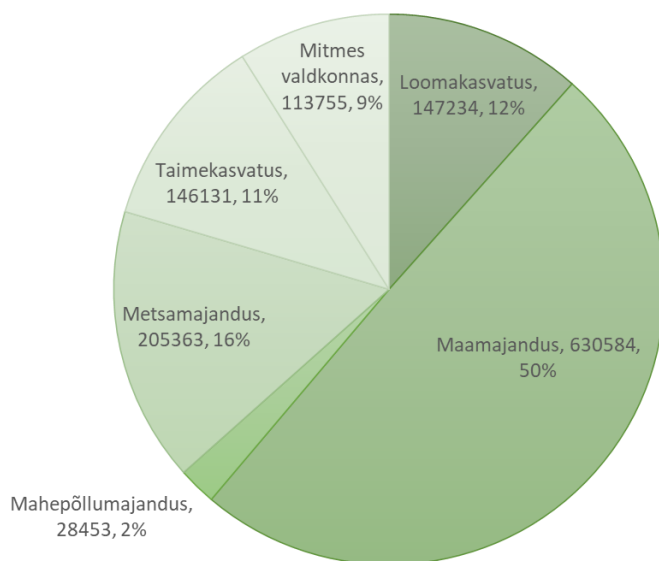
26.09. 2025 a seisuga on nõustamislepinguid sõlmitud summas 1 548 112 eurot, samal ajal on 2025.a. eraldatud nõuandetoetuse maht 1 300 000 eurot. Seega jääb osa lepingutest toetusega katmata, kuigi võib eeldada, et lepingu sõlmimise hetkel eeldavad nii nõustaja kui teenuse saaja, et just nendel õnnestub siiski kasutada teenuse osutamisel toetust.

30.09.2025 seisuga on maksetaotlusi esitatud summas 1 243 063, seega on toetuse vaba jääki suurusjärgus 57 000 eurot. Seega lõppevad toetud nõuandeteenuse vahendid eeldatavalt lähinädalal. Selline praktika viib olukorrani, kus toetust saavad ennekõike kõige kiiremad, mitte kõige enam abi vajajad. Näiteks põllumajandustootmisega alustavate noorte põllumajandustootjate investeeringutoetuse voor on alles käimas ning paljud noored kasutavad nõustaja teenust, kuid võib selguda, et selle teenuse kasutamine tuleb paljudel endal kinni maksta, sest toetust selleks ei jagu.

Kõige enam on väljamakse taotlusi maamajanduse valdkonnas, kuhu läheb 50% kogu toetuse mahust, järgneb metsamajandus 16% ning looma- ja taimekasvatus vastavalt 12% ja 11%-ga. (vt joonis 1)

Joonis 1. Väljamaksetaotluste jagunemine nõustamisvaldkondade lõikes.

Nõustajate aktiivsus nõuandetoetuse kasutamisel varieerub märkimisväärselt.

Murettekitav on trend, et toetatud nõuandeteenuse osutamine on kontsentreerunud vähese hulga nõustajate kätte (vt tabel 1). Nõustajate töölaua kaudu on lepinguid sõlminud 60 nõustajat nimekirjas olevast 108st. 15 nõustajat, kes on sõlminud lepinguid üle 40 000 euro eest, on kokku sõlminud lepinguid 986 947 euro eest ehk 64% sõlmitud lepingute mahust. Kolm kõige enam lepinguid sõlminud nõustajat on lepinguid sõlminud suuremas mahus kui on aastas normtöötunde (2025.a. 2002 tundi, 53 eurot tund, seega maksimaalselt 106 000 eurot). Võimalus pakkuda teenust ka turupõhiselt on selliste nõustajate puhul kasutamata ja näib, et ka tunde, mida kasutada enesearenguks, on piiratud mahus.

Tabel 1. TOP 15 nõustajate saadud toetuse summad ning lepingute maht.

Nõustaja	Summa	Lepingute arv	Keskmine lepingu maksumus, eurot	Keskmine nõustatud tundide arv
Metsandus	120204	46	2613	49
Maamajandus	116091	46	2524	48
Maamajandus	106615	52	2050	39
Metsandus	101124	52	1945	37
Maamajandus	67638	37	1828	34
Taimekasvatus	67209	34	1977	37
Taimekasvatus	59542	26	2290	43
Maamajandus	56891	28	2032	38
Maamajandus	55859	22	2539	48
Maamajandus	54020	31	1743	33
Loomakasvatus	49751	27	1843	35
Loomakasvatus (mesindus)	46746	46	1016	19
Maamajandus	44623	19	2349	44
Metsandus	43120	17	2536	48
Loomakasvatus	40068	16	2504	47

2025.a. korrastati ka kutse andmise protsessi, et muuda kutse andmine ja nõustajate nimekirja kandmine taotlejatele läbipaistvamaks, lihtsamaks ja vähem bürokraatlikumaks. Järgmine kutse taotlemise voor on plaanis 1.-15.oktoober 2025.a.

AKIS sekkumisega paralleelselt viidi vastavalt riigihanke „Toetus nõustajate järelkasvu arendamiseks“ (viitenumber 267501) tulemusena sõlmitud lepingule ellu nõustajate järelkasvuprogramm. Riigihanke aluseks oli maaeluministri 13. juuli 2022. a käskkirja nr 84 „Toetus nõustajate järelkasvu arendamiseks“ lisas esitatud nõuded nõustajate järelkasvuprogrammile. Programmi lõpetas 26 inimest, kellest nõustajate nimekirja on kantud 20.

Nõustajate koolituskava elluviimine on olnud tulemuslik, kokku on 31.08. seisuga korraldatud 12 üritust, 108 akadeemilise tunni mahu, 356 osalemist. Tagasiside andnute rahulolu koolitustega on kõrge, keskmiselt 4.43 palli 5.0-st, teadmiste rakendatavust hinnatakse mõnevõrra madalamaks, keskmiselt 4.31. Tuleb siiski tunnistada, et 2025.a koolituskava on olnud suhteliselt hektiline ja seetõttu ei toeta parimal moel süsteemset enesearengut. Sellest tulenevalt võiks edaspidi võtta selgema suuna programmi või moodulipõhisele õppele.

Nõuandeteenuse 2025.a. tegevused

Tegevus	Nõustajate nimekirja hoidmine
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Nõuetele vastavad ja selleks soovi avaldanud nõustajad on kantud nimekirja. Nimekiri on avalikult kättesaadav METKi, PRIA ja pikk.ee leheküljel. Nimekirjas olev info nõustaja kohta on piisav tootjale valiku tegemiseks.
Saavutatud tulemus	Nõuetele vastavad ja selleks soovi avaldanud nõustajad on kantud nimekirja. Nimekiri on avalikult kättesaadav METKi, PRIA ja pikk.ee leheküljel. Nimekirjas olev info nõustaja kohta on piisav tootjale valiku tegemiseks. 17.02 kinnitati 5 uut nõustajat, 31.03 kinnitati 9 uut nõustajat 02.06 kinnitati 17 uut nõustajat, 03.05 - kolm nõustajat, 02.06 - 13 nõustajat Kokku nimekirjas 105 nõustajat
Tegevus	Nõustajate koolituskava 2025.a. elluviimine
Tähtaeg	Vastavalt 2025.a kinnitatud koolituskavale
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Koolitused ellu viidud vastavalt 2025.a. koolituskavale. Vähemalt 1 õppereis aastas, vähemalt 20 osalejat
Saavutatud tulemus	14.01 Infopäev, e-PRIA töölaud nõustajatele, nõustamislepingu-aruande tutvustus (52 osalejat) 14.02 Nõustajate infopäev (54 osalejat) 13.03 2-päevane KHG auditeerimise koolitus nõustajatele, 27.03. pindala- ja loomatoetuste teabepäev (56 osalejat) 28.märts koolitus Sotsiaalne tingimuslikkus (46 osalejat) Nõustamismetoodika M1 aprillis (14 in) Nõustamismetoodika M2 mais (13 in) Nõustajate ümarlaud (määruse muutmine) Nõuandetoetuse määruse muutmise kaasamisüritus FSDN tutvustus nõustajatele 06.08. Mullaproovide võtmise koolitus 23.-24. 09. nõustajate sügisseminar koos vaimse tervise koolitusega Noortemeetme infopäev (nõustajatele ja taotlejatele) Nõustamismetoodika (M1+M2) - jäi ära vähese huvi tõttu Ees on ootamas veel tingimuslikkuse koolitus, mullaproovide tõlgendamise koolitus, nõustajate õppereis Hollandisse (novembri viimane nädal), Nõustajate teaduspäev METKis
Tegevus	Nõustajate koolitusprogrammide ja õppekavade uuendamine koostöös koolituste pakkujatega.
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus	Vähemalt 3 uut või uuendatud õppekava (sh toiduohutuse, rohenõuete ja taimekaitse teemal).

vastavalt rakenduskavale	
Saavutatud tulemus	Kinnitatud on tingimuslikkuse õppekava, noorte põllumajandustootjate õppekava ja väljatöötamisel mullaproovide võtmise õppekava
Tegevus	Mentortoe pakkumine alustavatele nõustajatele
Tähtaeg	2025.a. lõpp
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Vähemalt 10 alustavat nõustajat on saanud mentortuge kogenud nõustajalt
Saavutatud tulemus	Vähemalt 10 alustavat nõustajat on saanud mentortuge kogenud nõustajalt. Programmi väljatöötamine september, rakendumine IV kvartal.
Tegevus	Nõustajate tegutsemismudelid teadusasutustes
Tähtaeg	I kvartal
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Teadusasutused, kõrgkoolid ja kutsekoolid osalevad aktiivselt nõuandeteenuse pakkumisel. Nõustajate nimekirjas on vähemalt ¼ teadlasi, õppejõudusid ja õpetajaid.
Saavutatud tulemus	Mudelid teadusasutuste töötajate kaasamiseks nõustajatena välja töötatud ja METK sisene arutelu direktsioonis toimunud. Kavas on arutelud METK laiendatud juhtkonnas ja EMÜs.
Tegevus	Nõustajate koolituskava väljatöötamine 2026.a.
Tähtaeg	IV kvartal
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Koolituste teemad ja orienteeruv ajakava 2026.a. on sihtrühmaga kokku lepitud ja AKIS nõukogus heaks kiidetud. Koolitustegevuses osalevate nõustajate ja konsulentide arv kasvab.
Saavutatud tulemus	2026.a. koolituskava ettevalmistus on käimas. Esmased arutelud nõustajatega toimunud. Esimene versioon kavas tutvustada AKIS nõukogule 30. oktoobril

Teadmussiirde teenus

Teadmussiirde teenuse eesmärk on vahendada põllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja maamajandustegevusega tegelevate ettevõtjate vajadustele vastavaid uusi teadmisi, pakkuda võimalusi praktiliste kogemuste omandamiseks ja heade praktikate jagamiseks AKIS osapoolte (ettevõtted, nõustajad, teadlased jne) vahel. Olulisel kohal on AKIS osapoolte vaheline võrgustumine ja koostöö soodustamine üksteise vajaduste ja arendusvõimaluste paremaks mõistmiseks.

2025. a. iseloomustab üleminek eelmise perioodi ÜhendPIP programmist AKIS süsteemile. Selleks sõlmiti jaanuaris koostöökokkulepe avaliku sektori asutustega (Eesti Maaülikool, Järvamaa Kutsehariduskeskus ja Olustvere Maamajanduskool) ning kuulutati välja riigihange AKIS raamhanke partnerite leidmiseks. Riigihanke pakkumiste esitamise tähtaeg oli 18.03.2025.a. tähtajaks laekus 16 pakkumist, edukaks tunnistati 10 pakkujat. Osades 1. Maaviljelus, 2. Loomakasvatus ja 5. Müügiesitamine sõlmiti lepingud edukate pakkujatega juunis 2025.a. ning minikonkurssidega alustati kohe peale seda. Osades 3. Mahemajandus, 4. Toit ja toiduohutus ja 6. horisontaalsed tegevused hanketulemused vaidlustati ning jätkuvad kohtuvaidluses II taseme kohtus. Hankevaidluste tõttu on kannatanud ürituste elluviimine kolmes eelnimetatud valdkonnas. Seetõttu on METKi, REMi ja PRIA vaheliselt kokku lepitud, et 2025.a teadmussiirde tegevuskava üritusi võib ellu viia veel 2026.a I kvartali jooksul. Paraku võib siiski arvata, et paljud tegevuskava tegevused jäävad siiski ellu viimata, kuna neid ei õnnestu korraldada sihtrühmale sobival ajal (näiteks aastakonverentsid, mis tavapäraselt toimuvad aasta viimastel kuudel). Täpsem info selle kohta selgub siis, kui kohtuvaidlus on lõpetatud ja on selge, millises ajaraamis saab kavandatud üritusi ellu viia. Seejärel on vajalik hankepartneritega konkreetset ürituste osas läbi rääkida. Ringkonnakohtu kohtulahendeid on oodata oktoober 2025.a. jooksul. 15. septembri seisuga on teadmussiirde tegevuskavas planeeritud 164 üritusest toimunud 42, lähiajal toimumas või korraldajate poolt ettevalmistuses 54 üritust, alustamata on 61 üritust neist suurem osa (58) valdkondades, kus raamhange on vaidlustuse faasis. (vt ka alljärgnev tabel).

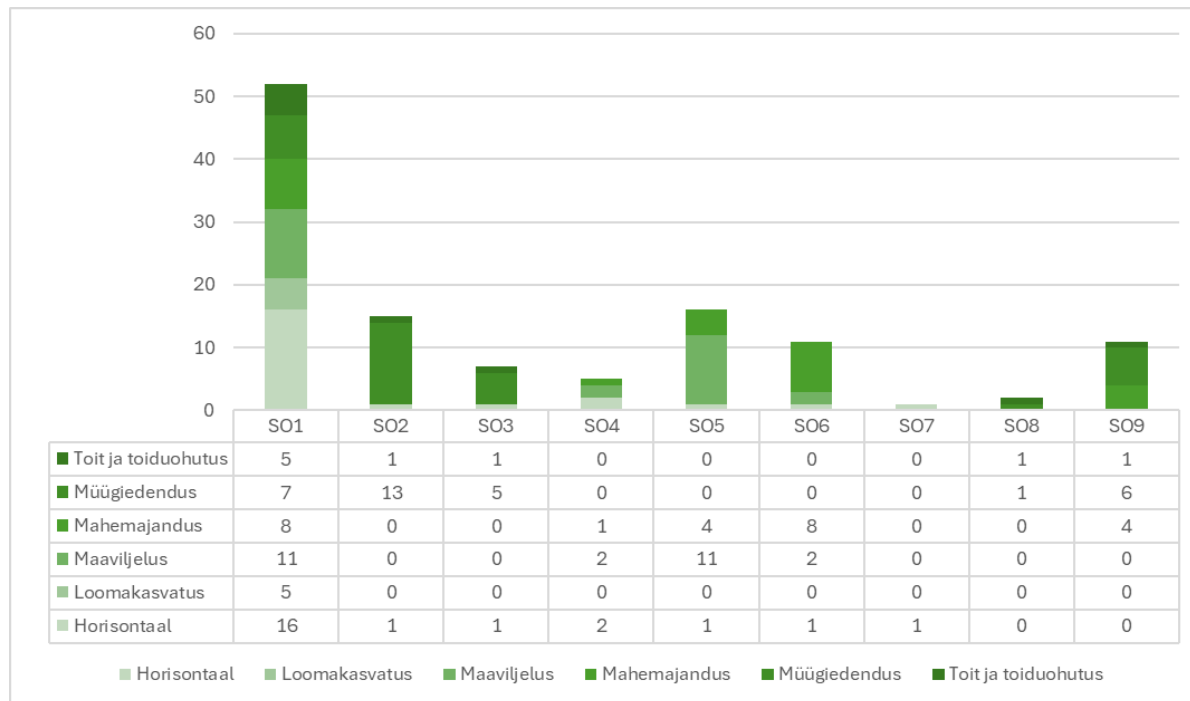
Tabel 2. Ülevaade 2025.a. teadmussiirde tegevuskavas kavandatud tegevuste korraldamise seisust 30.09.2025 seisuga

	Kokku tegevusi	Toimunud	Korraldamises	alustamata	loobunud
Maaviljelus	25	11	12	1	1
Loomakasvatus	24	5	16	2	1
Mahemajandus	31	11	7	13	
Toit ja toiduohutus	30	5	10	15	
Müügiesitamine	13	1	10	0	2
Horisontaal	41	9	2	30	
KOKKU	164	42	54	61	4

Seni korraldatud või kavandatud üritused panustavad enim ÜPP esimesse erieesmärki: sissetulekute ja vastupanuvõime tagamine (vt alljärgnev joonis), järgnevad konkurentsivõime edendamise ja kestlikkuse eesmärgid.

Joonis 2. Teostatud või korraldamises olevate tegevuste jagunemine ÜPP erieesmärkide¹ lõikes

Kõikidel AKIS partneritele on 2025.a. olnud õppimise aasta – hankeprotsessidega seonduv bürokraatia, eelarvete koostamine, minihangetele osalemine, tähtaegadest kinnipidamine, kokkulepete vormistamine, keskne tagasiside kogumine on vajanud kohanemist ja õppimist. Vaatamata sellele on üritused suudetud läbi viia kõrge

¹ ÜPP erieesmärgid:

SO1 Toetada põllumajandusettevõtete elujõulisust tagavat sissetulekut ja põllumajandussektori vastupanuvõimet kogu liidus, et parandada pikaajalist toiduga kindlustatust ja põllumajanduse mitmekesisust ning tagada põllumajandusliku tootmise majanduslik kestlikkus liidus

SO2 Suurendada turule orienteeritust ja põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet nii lühi- kui ka pikaajaliselt, pöörates suuremat tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digitaliseerimisele

SO3 Parandada põllumajandustootjate positsiooni väärtusahelas

SO4 Aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele, sealhulgas kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja süsiniku sidumise võimendamise kaudu, ning edendada kestlikku energiat

SO5 Edendada kestlikku arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk, muu hulgas kemikaalidest sõltuvuse vähendamisega

SO6 Panustada elurikkuse kadumise peatamise ja elurikkuse taastamise, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke

SO7 Muuta valdkond noorte põllumajandustootjate jaoks atraktiivseks ja neid toetada ning soodustada kestliku äritegevuse arengut maapiirkondades

SO8 Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalsel kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust

SO9 Parandada liidu põllumajanduse reageerimist ühiskonna ootustele toidu ja tervise osas, siia alla kuuluvad nii kestlikul viisil toodetud kvaliteetne, ohutu ja täisväärtuslik toit, toidujäätmete tekke vähendamine kui ka loomade heaolu ja võitlus antimikroobikumiresistentsuse vastu

XCO Sektoriülese eesmärgina sektori kaasajastamine teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil põllumajanduses ja maapiirkondades ning ergutades nende kasutuselevõttu

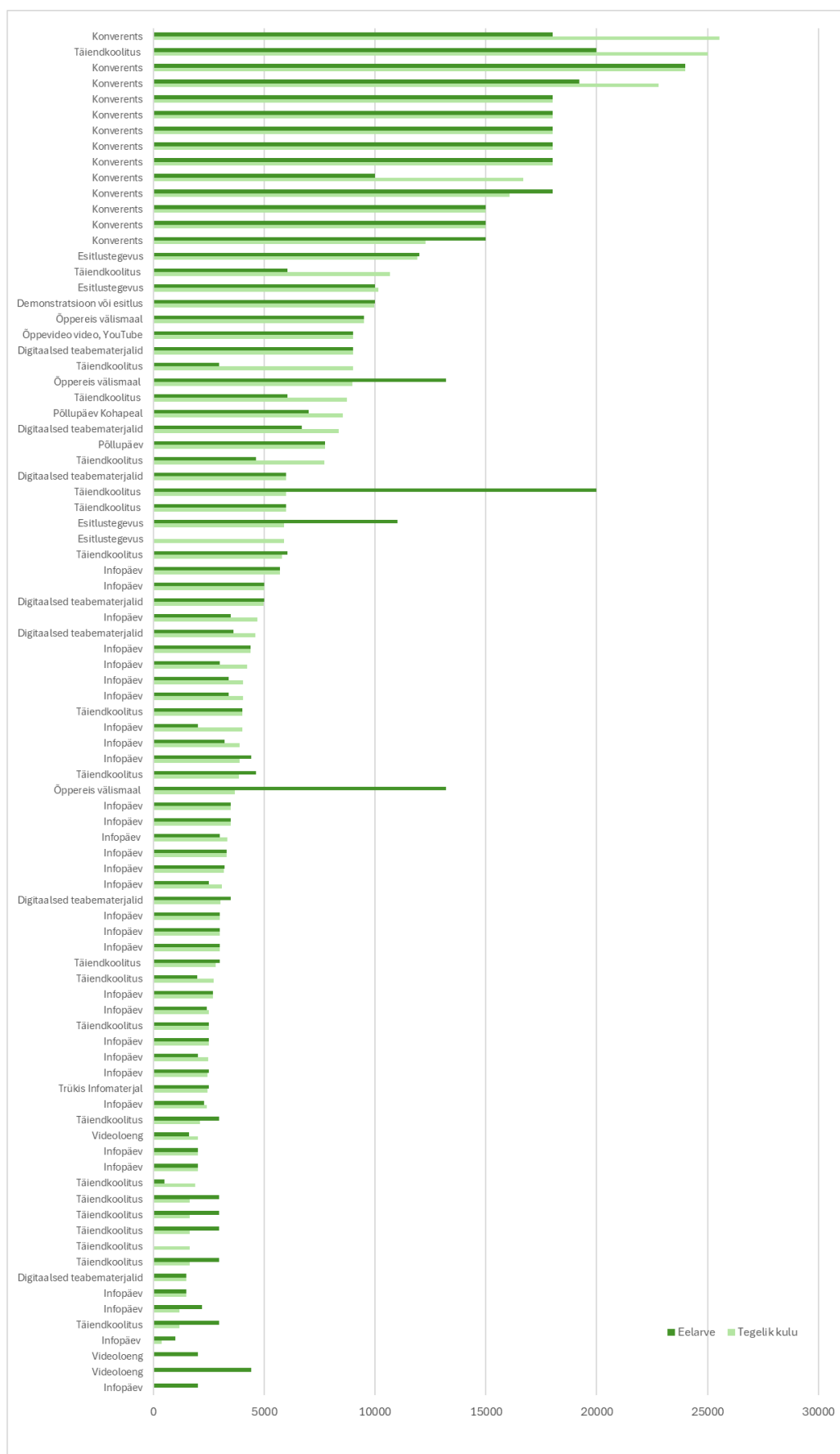
kvaliteediga. 29 ürituse kohta on laekunu osalejate tagasiside. Vastanute määr on olnud 21%, seejuures on õppereisidel ja koolitustel osalejate vastanute määr üle 60%. Osalejate rahulolu sündmustega on olnud 4,69 palli 5.0-st, teadmiste rakendatavust on hinnatud 4,36 palliga. See hinnang on kõrgem praktiliste koolituste ja demopäevade korral, samas kuid konverentside puhul jääb rakendatavuse aspekt madalamaks.

Partnerite toetamiseks on ette valmistatud detailne veebipõhine juhend teadmussiirde tegevuse korraldamiseks. Samuti on METK võtmas enda kanda riigiabist ja vähese tähtsusega abist teavitamist, et muuta teavitamine osalejate jaoks sujuvamaks ja kiiremaks.

Kavandatud eelarve osas on koondsummas suudetud püsida planeeritud eelarve piires. Väiksema eelarvega tegevused on püsinud eelarves veidi paremini – konverentsid ja esitlustegevused on pigem kujunenud planeeritust kallimaks. Vt alljärgnev joonis. Sellest võib järeldada, et üldisest hindade kasvust tulenenud surve kuludele on võetud korraldajate endi kanda kas siis ürituse omaosaluse kasvatamise või sponsorite leidmise teel.

Joonis 3. Teadmussiirde tegevuste eelarve ja tegelik maksumus (eurot)

Teadmusiirde tegevused 2025. a

Tegevus	2025.a. teadmusiirde tegevuskava elluviimine
Tähtaeg	Vastavalt tegevuskavale
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Tegevuskava on ellu viidud vastavalt kavandatud eelarvele ja ajakavale. Teadmusiirde tegevustes on osalenud vähemalt 10 000 põllumajandustootjat, nõustajat või toidusektori ettevõtjat.
Saavutatud tulemus	15. septembri seisuga on teadmussiirde tegevuskavas planeeritud 164 üritusest toimunud 42, lähiajal toimumas või korraldajate poolt ettevalmistuses 54 üritust, alustamata on 61 üritust neist suurem osa (58) valdkondades, kus raamhange on vaidlustuse faasis. Kokku on seni sündmustel osalemisi 3148.
Tegevus	Toiduohutuse ABC e-õppe materjali koostamise lõpule viimine ja kursuse piloteerimine
Tähtaeg	Õppematerjal valmis I kvartali lõpuks, õpe piloteeritud III kvartlai lõpuks
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Õppematerjal valmis I kvartali lõpuks, õpe piloteeritud III kvartlai lõpuks
Saavutatud tulemus	Õppematerjali väljatöötamine viibis, kuna ei leitud sobivat autorit, kes oleks sobivas ajaraamis ülesande ette võtnud. Läbirääkimiste tulemustena jõuti kompromissini, õppematerjal on valminud järkjärgult. Augustis esitati digiplatvormi sisulise ülesehituse tööversioon tagasisidestamiseks. Septembris valideeritakse digiplatvormi sisulist ülesehitust (s.h sihtrühma gruppidesse jaotus) sihtrühmadega. Valmib ärianalüüs arenduse planeerimiseks 2026.a. digilahenduste raames.
Tegevus	Uute teadmusiirde formaatide katsetamine ja juurutamine
Tähtaeg	Jooksvalt
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Teadmusiirde tegevustes osalemine on tulemuslikum ja tootjale paindlikum ja vähem koormav. Teadmusiirde tegevustes osalejate arv kasvab 10%
Saavutatud tulemus	Uute formaatide katsetamine on osutunud kavandatust keerukamaks. Valmisolek formaate muuta on tagasihoidlik. Edulooks võib pidada Agronoomia konverentsi, kus konverentsi kava ja ettekannete sisud olid sel korral praktilisemad. Meetmete infopäevade asemel on katsetatud meetmeteemaliste taskuhäälingutega, kuid see formaat vajab veel esinejatele selgitamist. Kasvanud on omaosalust kasutavate ürituste hulk.
Tegevus	REM kohustuslike tegevuste elluviimine
Tähtaeg	Jooksev

Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Teadmusiirde tegevused on läbi viidud vastavalt kokkuleppele REMiga
Saavutatud tulemus	2025.a. selgitati kohustuslike koolitusnõuete täitmiseks sobilike koolituste menetlemise protsessi koostöös REMiga: sõnastati õpiväljundid ja lepidi kokku ülesanded ja vastutuse jagunemine, KSM tegevuste vähesus on tekitanud muret nii REMis kui ettevõtjate seas. Töötame lahenduste kallal, et muuta olemasolev info paremini kättesaadavaks. Infopäevade osas on tulnud aasta jooksul teha ajakavas mitmeid kiireid muudatusi, kuna meetmete valmimise ajakava on nihkunud.
Tegevus	Noorte põllumajandustootjate arengu- ja inkubatsiooniprogramm
Tähtaeg	Okt 2024 – okt 2026
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Vähemalt 20 alustavat noort põllumajandustootjat on läbinud programmi ja vähemalt 15 on alustanud või laiendanud oma tegevust põllumajandusvaldkonnas.
Saavutatud tulemus	Programmis osaleb 15 noort alustavat põllumajandustootjat; viiest koolitusmoodulist neli tehtud, eeldatavalt 15st osalejast 14 esitasid noorte-meetmesse taotluse. Mentorlepingud on ettevalmistamisel.
Tegevus	Valdkonnas tegutsevatelt organisatsioonidelt teadmusiirde tegevuste tellimise protseduuride (hankimiste, partnerlused jms) kohandamine vastavalt saadud kogemusele
Tähtaeg	31.01.2025
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Protseduurid on välja töötatud ja raamhange välja kuulutatud või koostööleping sõlmitud hiljemalt 31.01.2025.a. Koolituste tellimiseks vajalik hangete arv väheneb.
Saavutatud tulemus	Avaliku sektori partneritega sõlmiti AKIS koostöökokkulepe märtsis 2025. Kuigi koostöökokkuleppe põhisisu osas saavutati kokkulepe jaanuaris 2025, siis läbirääkimised koostöökokkuleppe lisas olevad 2025a. partnerite korraldatavad ürituste osas nihutasid kokkuleppe sõlmimist märtsini. Erasektori partnerite kaasamiseks kuulutati jaanuari lõpus välja riigihange, tähtajaks laekus 16 pakkumist, edukaks tunnistati 10 Pakkujat. Raamhanke lepingud sõlmiti 1.osa Maaviljelus 2. osa Loomakasvatus ja 5. osa Müügiesindus osas. Osad 3. Mahemajandus, 4. Toit ja toiduohutus ja 6. osa Horisontaalsed tegevused otsused vaidlustati, vaidlused on jõudnud 2. tasandi kohtuastmesse.

	Välja on töötatud minihanke vormid ja juhend ürituste korraldamiseks.
Tegevus	Ühistulise koostöö arenguprogrammi väljatöötamine
Tähtaeg	September 2025
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Ühistulise koostöö arenguprogramm on välja töötatud ja AKIS nõukogus heaks kiidetud. Programmi elluviimine 2026.a.
Saavutatud tulemus	Ühistulise koostöö programmi kontseptsioon ja ülesehitus välja töötatud ja läbi arutatud EPKK ühistutoimkonna, REMi ja Maaülikooliga. Programmi lõppversiooni tutvustus toimub AKIS nõukogus 30.10. Programmiga kavas alustada jaanuaris 2026.a
Tegevus	AKIS osakute piloteerimine
Tähtaeg	Sõltub REMist
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	AKIS osakute piloteerimine vastavalt REMiga kokkulepitud plaanile
Saavutatud tulemus	METK on andnud oma sisendi AKIS osaku määruse ettevalmistamisesse

Innovatsiooni tugiteenus

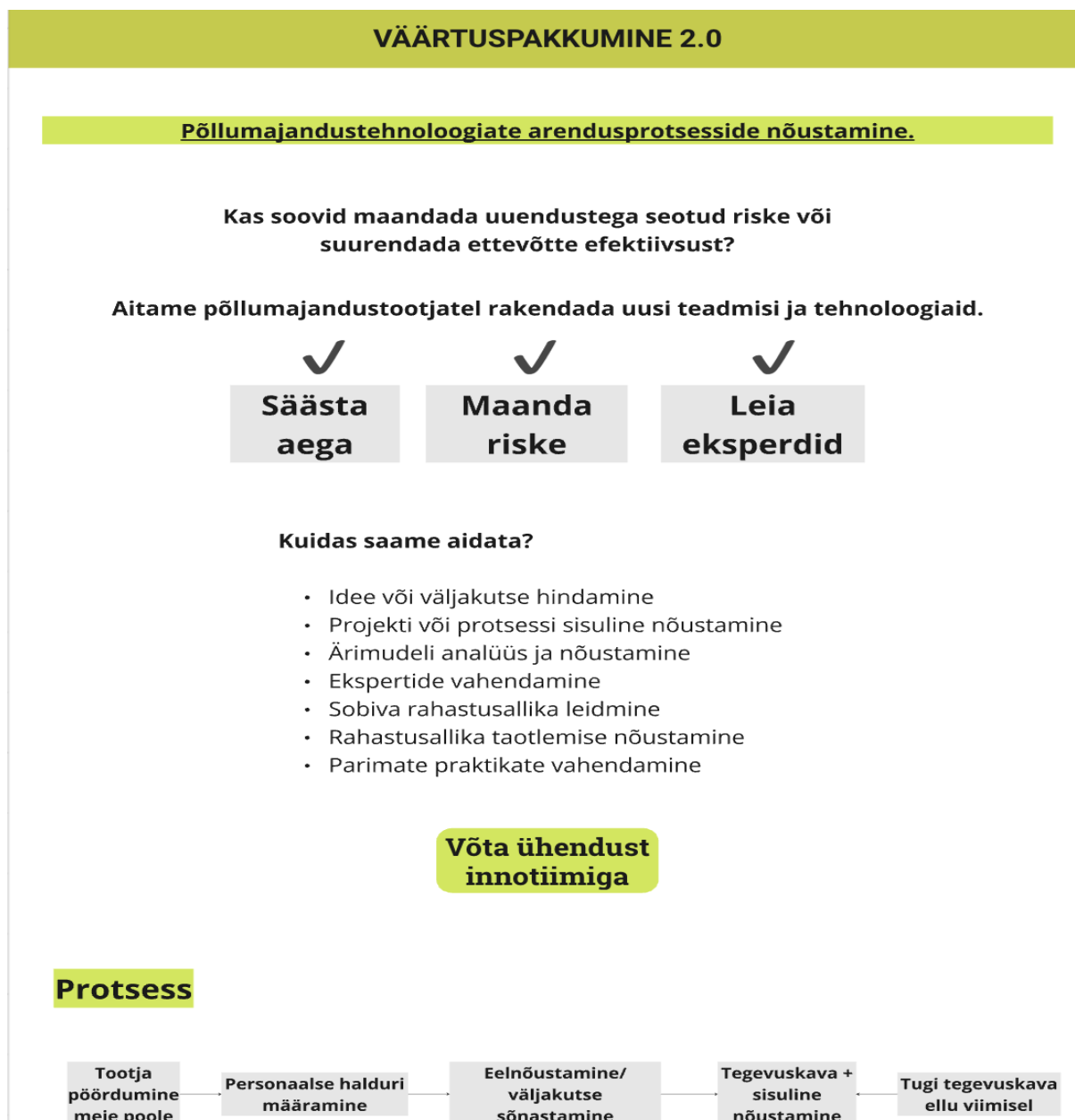
AKIS innovatsioonitugi aitab põllumajanduse ja toidutootmise valdkonna uuendusvõimega ettevõtetel leida ja ellu viia innovaatilisi lahendusi. Klienti toetatakse erinevates vormides, alates inspireerimisest, info vahendamisest ning teadmiste jagamisest kuni 1:1 nõustamiseni konkreetse idee kujundamise, koostööpartnerite leidmise ja projekti elluviimiseni ühe-ukse lahenduse põhimõttel.

Innovatsiooniteenust iseloomustas 2025. a. teenuse arendus ja personalimuutused. Märtsis asus tööle uus teenuse juht, aprillis lahkus üks innovatsioonikonsultant ning teine on alates maist olnud pikaajaliselt eemal kas haiguslehel või puhkusel. Seetõttu oli uuel juhil teenuse arendamiseks ja käivitamiseks kasutada väga vähe ressursi. Juunis esitles uus juht uuendatud teenuse kontseptsiooni AKIS nõukogus ning 27. augustil 2025. a ka REMi infokoosolekul. Alates sellest on toimunud teenuse juurutamine. Uute töötajate värbamine on käimas.

Olulisel kohal innovatsiooniteenuse arendamisel oli mõtestada, mis on üldse METKi roll teenuse ja innovatsiooni ökosüsteemis arvestades nii Eesti-siseselt teadusutuste ja kõrgkoolide pakutavaid teadmussiirde teenuseid, EIS SA ja KIKi pakutavaid teenuseid ning EIP-Agri partnerluse ning maaeluvõrgustiku innovatsioonisuunalisi tegevusi. Teenuse osutamise piiratud mahtu arvestades on oluline ka selgelt piiritleda teenuse sihtrühm ja fookusvaldkonnad. Vastavalt teenuse arengukontseptsioonile lepiti kokku, et innovatsiooniteenuse klientideks on ennekõike uuendushuviga kliendid, kelle sooviks on võtta kasutusel täna juba turul olemasolevaid uusi tehnoloogiaid. Teenuse temaatilisteks fookusteks, kus innovatsiooniteenuse meeskond võtab proaktiivse rolli, on digitehnoloogiate juurutamine ning keskkonnahoidlikud tootmispraktikad.

Erinevalt AKIS teistest teenustest on innovatsiooniteenuse lähenemine personaalne, see tähendab, et kõigile uuendushuviga klientidele pakutakse eelnõustamist oma idee arendamisel ja koostööpartnerite leidmisel ning aidatakse kliendil lahendada takistusi, mis võivad kerkida projekti elluviimise käigus (vt joonis 3)

2025.a. II poolaasta on hoogsalt käivitunud innovatsiooniteenuste tegevused vastavalt 2025.a tegevuskavale.

Tegevus	Innovatsiooniteadlikkuse kasvatamine
Sihtrühm	vähese innovatsioonikogemusega ettevõtjad, uuendusvõime tõstmine
Tähtaeg	Jooksev

Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	2025. aastal on vähemalt 200 tootjat tutvunud uute tehnoloogiate ja uuenduslike tootmispraktikatega Vähemalt 20 asjakohase arendusideega tootjat on osalenud rahvusvahelisel õppereisil. Taskuhäälingu ühel episoodil vähemalt 150 kuulamist ja aastas kokku vähemalt 2000 kuulamist.
Saavutatud tulemus	48 tootjat on tutvunud uute tehnoloogiate ja uuenduslike tootmispraktikatega. Kokku registreerus Paides ja KEVILI Mäo uues viljaterминаalis toimunud Innovatsioonipäevale „Targad ja energiasäästlikud tehnoloogiad põllumajanduses“ 59 tootjat või tootjaorganisatsiooni, 6 TA esindajat (METK) ja 1 MTÜ esindaja, KOKKU 66 inimest. Osalejad oli ettevõtete suuruse järgi väikestest kuni suurte tootjateni (sh nt Tartu Agro, Sadala Agro, Väätša Agro, jt). Registreerimisel ettevõtte suurust ei küsitud. Manuses lisatud registreerimisnimekiri aitab saada paremat ülevaadet. Päeva fookuses olid nutikad ja energiasäästlikud tehnoloogiad põllumajanduses ning teadlaste ja ettevõtjate koostöö. Ettekanded esitati järgmistel teemadel: Kestlik põllumajandus (Riina Maruštšak (KEVILI)); Elektritarmimise juhtimislahendused (Vahur Maask (TalTech)), Droonid põllumajanduses – (Ainar Härm (Maaelu Teadmiskeskus)); Teraviljakuivatite tark juhtimissüsteem (Heilo Altin (Tartu Ülikool)). Järgnesid arutelud töötubades ja KEVILI Mäo terminali külastus. Avaldatud taskuhäälingud ja nende kuulatavus 18.08 seisuga: 20.01 - Maaelu jutud #30 - Made-Britta Eensalu - Vasula Farmid ja Lihatööstuse lugu: Youtube vaatamisi /kuulamisi(235) + Spotify (21) + Soundcloud (5) KOKKU: 261 17.02 - Maaelu jutud #32 - Heilo Altin - Nutikad lahendused viljakuivatites: Youtube vaatamisi/kuulamisi (86) + Spotify (7) + Soundcloud (2) KOKKU: 95 17.03 – Maaelu jutud #34 - Ainar Härm - Kuidas droonid põllumajandust muudavad: Youtube vaatamisi/kuulamisi (123) + Spotify (14) + Soundcloud (2) KOKKU: 139 14.04 – Maaelu jutud #36 – Hardi Tamm - Kuidas loomade heaolu ja andmed loovad uut väärtust: Youtube vaatamisi/kuulamisi (66) + Spotify (14) + Soundcloud (1) KOKKU: 81 18.07 - Maaelu jutud 42# – Kalvi Tamm – Kliimateenus põllumehele - andmetest otsusteni: Youtube vaatamisi/kuulamisi (62) + Spotify (7) + Soundcloud (2) KOKKU: 71 Tehti ettevalmistusi villa väärindamise innovatsioonipäeva ettevalmistamiseks. Toimub 22.10.2025 Räpinas. Eesmärgiks on leida innovatsiooni-võimalusi tootjate ühistegevusest väärtusahelas, võimalikust kvaliteedistandardi loomisest ning

	tootjate koostööst ülikoolide ja teadusasutustega (koostöös Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liiduga). Õppereis lihavedelike kasvatamiseks Austriasse toimus 15.-09.-17.09. Tutvuti Austria lihavedelike kasvatuse juhtivate ettevõtete, tarneahelaga kogu ulatuses – alates mahesööda tootmisest ja mahevedelike kasvatusest kuni tapamaja ja mahetoidutööstuse ning müügini. Lisaks saadi ülikooli teadlastelt ülevaade Austria põllumajanduse seisundist ja väljakutsetest. Tutvutud uuenduste seast toodi esile suurem tähelepanu loomade heaolule igas looma eluetapis ja ka tapmise protsessis. Tootjad leidsid unikaalseid lahendusi, mida Eestis ei kasutata, nt Kanada stiilis looma kinnitusrennid tervise kontrolliks, söötmisüsteemid, silokotid ning, tapamajatehnoloogia otse farmis või suurema tööstuse puhul tapaeelne betoonkoridoride süsteem. Põllumajanduse tehnoloogia-alane õppereis Saksamaale (Hannover) toimub 12.11.-15.11.25. Rühma suurus 15 ettevõtjat + avaliku sektori ja nõustajate esindajad. Reisi programm on koostatud ja algab osalejate värbamine
Tegevus	Arengutoe pakkumine
Sihtrühm	uuendusvõime ja arendusvõime tõstmine, keskmise või kõrge innovatsioonivõimega ettevõtte, kellel on konkreetne arenguidee või tehnoloogia juurutamise plaan
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Vähemalt 10 tootjat on leidnud oma ideele/väljakutsele sobiva rahastusallika Vähemalt 10 tootjat on läbinud ettevõtte arenguprogrammi konkreetse tehnoloogia juurutamiseks oma ettevõttes. Vähemalt 5 teadusasutuste, arenduskeskuste ja ettevõtete koostöös sündinud uut koostööpartnerlust
Saavutatud tulemus	Viidi läbi EPA messi Innovatsiooniala ettevalmistamise tegevusi. EPA messi ajal 8.–9.10.2025 Eesti Rahva Muuseumi raamatukogu saalis Innovatsiooniala messiala täitmise konkurss on läbi viidud, 12 osalejat leitud, kahepäevase seminari esinejad leitud ja programm kokku lepitud. Seminarialale on kavandatud 30 istekohta. Viidi läbi hange AI arenguprogrammi koolitajate leidmiseks. Võitja valiti kolme pakkuja seast. Programm koosneb 4 moodulist ja kodutöödest nende vahel + lõpetamise päevast + innustamise seminarist, mis toimub paari kuu järel pärast programmi lõppu. 20 osalejat alustavad programmiga 14. oktoobril. Individuaalseid nõustamisi rahastamisallikate osas kuni septembrini ei toimunud. Septembris alustati suur- ja väikeprojektide toetusmeetme teavitustegevustega: infopäevad,

	taskuhääling, nõustamised.
Tegevus	Personaalne või grupiviisiline nõustamine ja võrgustamine
Tähtaeg	jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	2025. aastal on vähemalt 50 ideed, probleemi või projekti saanud nõu oma väljakutsele või ideele lahenduse ja/või lahendust enda ettevõttes testida
Saavutatud tulemus	I poolaastal nõustasid Innovatsiooniteenistuse töötajad Konstantin Mihhejev (EIP-Agri/Maaeluvõrgustik) ja Oliver Loit (AKIS) kliente järgmiselt: Konstantin Mihhejev – 11 ettevõtjat/ev organisatsiooni; 4 teadlast; 4 koostööorganisatsiooni, kokku 19 nõustamist. Ettevõtjate nõustamiste teemadeks olid EIP meetmed ja projektide elluviimine, rahvusvaheline koostöö, rahastuse leidmine. Oliver Loit – 12 ettevõtjat ja 1 teadlane, kokku 13 nõustamist. Ettevõtjate teemadeks olid finantsvõimaluste leidmine, innovatsiooni rakendamine, kaasaegse tehnoloogia kasutamine (sh droonid ja AI kasutamine), varajases faasis ettevõtte (startupi) tegutsemine. Jätkati toiduhäkatoni “Hack the Future of Agrifood” (toimub 7.-8.11.2025, Tartus, 50 osalejale) korraldamist-ettevalmistamist koostöös Tartu Biotehnoloogia Pargiga. METK roll on panustada nõuga häkatoni teemade, esinejate, mentorite ja sponsorite valikusse ning rahaliselt praktilisse läbiviimisesse (ruumid ja kohvipausid). EIT Food akrediteeritud programmi on kavandatud disainmõtlemisses ja pitchingu koolitus, häkatoni läbiviimine, võitjate autasustamine.

Digiarendused

AKIS pakutavaid digiteenuseid arendab PRIA (*Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet*) koostöös METKiga tagades arendatud teenuste töökindluse ja hoolduse. METKi ülesanne on sõnastada ärivajadused koostööd digiarenduste tarbijatega.

Lisaks nõuandeteenuste töölaua arendustele e-prias ning AKIS teabesalve arenduse I etapi elluviimisele on 2025.a teostatud ärianalüüs üritustele registreerumise haldamise moodulile, et lihtsustada registreerumist, tõsta andmete turvalisust ja võimaldada automatiseeritud andmevahetust teiste riiklike süsteemidega.

Tegevus	Nõuandeteenuse mooduli IT arendus
Vastutaja	PRIA
Tähtaeg	I poolaasta
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Töödega alustati 2024.a. II poolaasta ning mõningad tööd lõppevad 2025.a. I poolaastasse sh Nõuandeteenuse haldamise mooduli üldised tööd - Teavitused ja meeldetuletused allkirjastamist vajavate või tagasi lükatud dokumentide kohta. - Võimalikud täiendused tulenevalt süsteemi kasutajate tagasisidest. Nõuandeteenuse lepinguga seotud tööd - Möödunud kehtivusajaga lepingu sulgemine - Lepingu ennetähtaegne lõpetamine - 2024. a realiseerimata jäävad automaatsed kontrollid Nõuandeteenuse aruandega seotud tööd -2024. a realiseerimata jääv nõuandeteenuse aruande funktsionaalsus -Nõuandeteenuse aruande muutmine pärast kahepoolset allkirjastamist ja uue aruande versiooni loomine. -Maksetaotlusele esitamiseks sobilike ja nõuetele vastavate aruannete leidmine. Nõuandeteenuse osutajate nimekirja ja nõustajate otsingu vormi täiendused -Täiendavate võimaluste loomine nõuandeteenuse osutajatele ja muudatused arvestades kasutajate tagasisidet.
Saavutatud tulemus	Nõuandeteenuse haldamise mooduli üldised tööd Nõuandeteenuse lepingute ja aruannete koostamine ning allkirjastamine on e-teenuses soovitud ulatuses võimalik ning arendatud funktsionaalsused toimivad tõrgeteta. Arendused on kasutajate poolt hästi vastu võetud ja on aktiivses kasutuses. Nõuandeteenuse lepingu ja aruandega seonduvad tööd. Septembri lõpu seisuga on lepingute arv süsteemis 814, nõuandeteenuse saajaks on nendel sisestatud 790 erinevat isikut. 760 lepingut on kahepoolset allkirjastatud.

	Aruandeid on süsteemis 742, nendest 699 kahepoolsest allkirjastatud. Seni on lepingute ja aruannete koostamiseks e-teenust kasutanud 60 nõustajat. Lepinguid on e-teenuses võimalik sõlmida alates 3. jaanuarist 2025. Hiljem lisandus võimalus leping ennetähtaegselt lõpetada ja kalendriaasta lõpus kõik pooleliolevad lepingud automaatselt sulgeda. Automaatsete kontrollid valmisid mõistlikus mahus, üksikute lõppkasusaajate puhul rakenduvate nõuete kontrollid jäid kulude mõistlikust silmas pidades tööplaanist välja ja need kontrollid toimuvad maksetaotluse halduskontrolli etapis. Nõuandeteenuse aruande minimaalselt vajalik funktsionaalsus paigaldati e-teenuse töökeskkonda veebruaris 2025. Hiljem lisandus võimalus kahepoolsest allkirjastatud aruannet muuta ja täiendati automaatseid kontrole. Nõuetele vastavatelt kahepoolsest allkirjastatud aruannetelt liiguvad andmed automaatselt maksetaotlusele ja maksetaotluse vorm on nõuandeteenuse osutajale eeltäidetud. Lepingute ja aruannete vahelehel on nõuandeteenuse osutajal dokumentide staatuste järgi võimalik eristada, millised aruanded on maksetaotlusele hõlmatud ja mis staatuses maksetaotluse menetlemine on. Kasutajate tagasisidet arvestades on lisatud võimalus lepinguid ja aruandeid allkirjastada Smart-IDga. Lisaks on tehtud ka muid väiksemaid täiendusi ja parandusi parema kasutusmugavuse tagamiseks. Lõpetamist vajab teavituste ja meeldetuletuste saatmise funktsionaalsus allkirjastamist vajavate või tagasi lükatud dokumentide kohta. Töö realiseerimine on võtnud oodatust rohkem aega, kuna selleks vajab täiendamist PRIAs üldiselt kasutusel olev teavituste saatmise funktsionaalsus, mistõttu vajab see täiendavat rahastust PRIA eelarvest ja teiste projektide tööplaanidega arvestamist. Nõuandeteenuse osutajate nimekirja ja nõustajate otsingu vormi täiendused Nõuandeteenuse osutajate nimekirja METKi poolt tellitud täiendused on realiseeritud.
--	---

	Nõuandeteenuse haldamise mooduli andmed on edastatud PRIA Andmeaita, mis võimaldab läbi viia andmepõhiseid analüüse teenuse arendamiseks. Samuti toetab see eelarve kasutamise ja süsteemi kasutatavuse tõhusamat jälgimist.
Tegevus	Teabesalve platvormi arenduse elluviimine
Vastutaja	PRIA
Tähtaeg	I poolaasta
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Hange läbiviidud, toimiv prototüüp loodud. II poolaasta saab alustada materjalide ületõstmist uude teabesalve.
Saavutatud tulemus	Hange läbiviidud, arendusi teostab Krabu OÜ, toimiv prototüüp valmib oktoobris. Novembrist saab alustada materjalide ületõstmist teabesalve.
Tegevus	Teabesalve sisu ületõõtmine (jätkub 2026.a.)
Vastutaja	METK
Tähtaeg	I poolaasta 2026.
Oodatav tulemus	Pikk.ee ja maainfo.ee lehel olev informatsioon on kaasaegsel kujul kättesaadav nii arvutis kui mobiilis. Teabesalve kasutajate arv kasvab.
Saavutatud tulemus	Üle on vaadatud senise info ületõõtmise vajadus ja märgitud, milline info ja millisel moel on vajalik üle tõsta. Välja on töötatud ületõõtmise tööprotsess, mille täpsustamine jätkub kaasatud osapooltega. Ületõõtmiseks on plaanis kaasata lisatõõjõudu novembrist 2025 - märtsini 2026, määrata teabesalve vastutav toimetaja ja moodustada teenusejuhtidest toimetuskolleegium.
Tegevus	Andmepõõhiste teadmusteõnuste vajaduste ja võõmaluste hindamine ja analüüs
Tähtaeg	I poolaasta
Vastutaja	PRIA ja METK ühine tõõrühm
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Kirjeldus tootjate vajadustele vastavatest võõmalikest andmepõõhistest teadmusteõnustest ja ettepanek, milliseid teenuste arendamisega ja millises mahus võõks riik jätkata.
Saavutatud tulemus	Põõllumajandustootjate suhtlemisel avaliku sektoriga koondub avaliku sektori kätte väga palju erinevaid andmed (e-põõlluraamat, majandusaasta aruanded, jne), mille vääõrindamine võimaldaks pakkuda tootjatele teenuseid- Eesmärk on välja selgitada, milliseid andmepõõhiseid teenuseid tootjad ja nõustajad vajaksid ja millised teadmusteõnused oleks tänast õõigusruumi ja andmekvaliteeti arvestades võõmalikud. Välja on valitud kolm alternatiivi, mille üle arutelud jätkuvad.

AKIS juhtimine ja horisontaalsed teenused

AKIS juhtimise ja horisontaalsete teenuste ülesanne on ühelt poolt tagada AKIS teenuste kõrge kvaliteet sh vastavus sihtrühmade vajadustele ning ühiskonna ootustele ning teisalt kindlustada AKIS teenuste juriidiliselt korrektne ja kulutõhus rakendamine.

2025. a. oli keskseks arendustegevuseks teenusepõhisele juhtimisele üleminek METKis ja AKIS teenuste ühtlustamine – selle käigus ühtlustati sihtrühmade käsitlust kogu METKis ja detailsemalt igas AKIS teenuses, mõtestati teenuse väärtuspakkumised ja koostati teenuse kaardid.

2025. a. juurutati AKIS seirekontseptsioon ning koostati põllumaandussektorit mõjutavate globaalsete trendide raport.

Toimusid aktiivsed arutelud AKIS osaku rakendamise üle REMiga ja AKIS keskus andis oma panuse AKIS osaku toetuse tingimuste väljatöötamisse.

Tegevus	Sihtrühmade vajaduste seire
Tähtaeg	Kvartaalsed ülevaated jooksvast tagasisidest, iga-aastased innovatsiooniraportid
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Kvartaalne ülevaade ürituste ja teenuste osutamise tagasisidest ja laekunud ettepanekutest, esitatakse iga kvartalile järgneva kuu 20.-daks kuupäevaks asjakohastele AKIS osapooltele ja pikk.ee/teabesalve lehel. Tulemustega arvestatakse nõuande-, teadmussiirde- ja innovatsiooniteenuste pakkumisel. Sektori ekspertidega valideeritud innovatsiooni trendide raport , mis kajastab Eesti põllumajandussektori innovaativsuse üldseisu ja Eestile olulisi tehnoloogiatrende. Esimene, tehnoloogiatrende puudutav raport valmib septembriks 2025.a (sisendina ideekorjele) Esimene raport, mis sialdab ka statistilisi andmeid ettevõtete innovatsioonikäitumise kohta valmib 2026. lõpuks.
Saavutatud tulemus	Kvartaalse aruande asemel koondub sihtrühmade tagasiside PowerBI töölauale , mille avalik vaade on avaldatud https://www.pikk.ee/nouandeteenistus/akis/teadmussiire/ Töölauda uuendatakse igakuiselt. Igale AKIS partnerile tehakse soovi korral detailsem väljavõtte tema korraldatud ürituste lõikes. REMile ja AKIS keskusele on kättesaadav detailne töölaud kõikide ürituste lõikes. PowerBI lahendus on paindlikum ja kasutajale mugavam, kuna võimaldab teha kasutajale vajalikke väljavõtteid. Trendiraporti mustand on valminud ja seda valideeriti sektori esindajatega toimunud aruteluseminaril 26.09.2025. Käimas on trendiraporti täiendamine laekunud tagasiside ja ettepanekute põhjal. Trendiraportit kasutatakse teadmussiirde tegevuskava koostamisel valdkondlike nõukogude koosolekutel.

	Statistikaametiga saavutatud kokkulepe, et Eesti kaasab Community Innovation Survey (CIS) uuringusse ka põllumajandussektori ettevõtted. Andmekorje on käimas, vastamise määr on väikstest ettevõtetest kuni 49 töötajaga 74% ja suurtes ettevõtetes 89%. Tulemusi võib oodata 2026.a I poolaastas.
Tegevus	AKIS nõuandvate kogude (AKIS nõukogu ja AKIS valdkondlike nõukogude) töö korraldamine:
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	
Saavutatud tulemus	AKIS nõukogu kohtumised on toimunud 06. märts ja 9. juunil Nõukogu koosseisus on olnud mitmeid muudatusi seoses inimeste liikumisega. Järgmine nõukogu koosolek on kavas 30. oktoobril. Lisaks moodustati iga AKIS teadmussiirde valdkonna juurde valdkondlik nõukogu põhimõttel, et ettevõtjate osakaal nõukogus oleks üle 50%, Valdkondlike nõukogude ülesanne on ennekõike koostada teadmussiirde tegevuste pingerida omas valdkonnas. Valdkondlike nõukogude kohtumised toimuvad novembris 2025.
Tegevus	Temaatiliste töopakettide² käivitamine sihtrühma vajadustele sobilike lahenduste väljatöötamiseks.
Tähtaeg	Nõuande teemapakett I poolaasta, digiteema pakett II poolaasta.
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Koosloome tulemusena on välja pakutud lahendused väljakutsetele koos konkreetsete ettepanekutega asjakohastele osapooltele (ministeeriumid, erialaliidud, tootjad, teadusasutused vms). Teemad valib välja AKIS nõukogu METK esitatud ettepanekute põhjal.
Saavutatud tulemus	Nõuandeteenuse teemapaketi mustand on valminud ja seda tutvustati AKIS nõukogus juunis. Teemapaketi sisu on olnud aluseks Nõuandetoetuse määruse muudatusettepanekute sõnastamisel. Samuti on teemapaketi sisendit kasutatud nõuandeteenuse tuleviku visioneerimisel. Teemapaketi vormistamine on viibinud, sest alusandmed ja määrusega seonduv on pidevas muutuses.

² Temaatilised töopakettid on aruteluformaad, mille eesmärk on leida ekspertide ja huvirühmade koostöös tõhusalt toimiv lahendus AKIS tegevuste käigus tõstatunud probleemidele. Töopaketi teemad tulenevad sihtrühma vajaduste ja tagasiside analüüsist, teenuste arendusprotsessis tuvastatud väljatsetest või teistest AKIS teenuse vajadusi mõjutavatest teemadest. Igaks teemapaketi raames valmistatakse üldjuhul ette lühike teemapaber probleemi olemusest, mis on arutelu lähtekohaks. Peale arutelu täiendatakse teemapaberit arutelu käigus tekkinud ettepanekute ja poliitikasoovitusega ja see avaldatakse teabesalves (pikk.ee või teabesalv.ee lehel) ning levitatakse AKIS sihtrühmade hulgas. AKIS süsteemi puudutavad soovitused võetakse arvesse AKIS tegevuste kavandamisel.

	Digiteemapaketi ettevalmistav ülevaade on tellitud ja valmimas, planeerimisel on temaatilised arutelud valdkonna ekspertidega. Loodud on tihe koostöö ka AIRE (AI Robotics Estonia) tiimiga.
Tegevus	AKIS kommunikatsioon
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	Uute AKIS tegevustes osalevate tootjate arv kasvab vähemalt 10%
Saavutatud tulemus	Kasutusele on võetud AKIS bränd, tegevuste elluviijale on koostatud brändi kasutamise juhised. Augustis asus tööle uus kommunikatsioonispetsialisti vahetus ja tehti muudatus töökorralduses, mille tulemusena allub AKIS kommunikatsioonispetsialist otseselt AKIS projektijuhile. Kommunikatsioonistrateegiale küsiti eksperthinnangut ja soovitusi PR agentuurilt ja selle põhjal kohandatakse AKIS kommunikatsioonistrateegiat (esitletakse AKIS nõukogus 30.10.) Uue töötaja töö tulemusena on hoogustund koostöö nii Äripäeva põllumajandus.ee platvormiga kui Maalehega. Kommunikatsioonis on võetud fookus strateegilisemale kommunikatsioonile ja lugude kaudu info esitamisele.
Tegevus	Eesti AKIS esindamine rahvusvahelises koostöös
Tähtaeg	Jooksev
Oodatav tulemus vastavalt rakenduskavale	METK osaleb EL tasandi AKIS võrgustikes ning kasutab saadud kogemust ja teadmisi AKIS tegevuste elluviimisel Eestis.
Saavutatud tulemus	METK jätkas aktiivet panustamist eelnevatel aastatel alustatud koostööprojektidesse (ModernAKIS, PREMIERE, Climate Smart Advisors, Climate Farm Demo, EU FarmBook). 2025.a lisandusid kaks nõustajatele suunatud koostööprojekti: LiveNET ja AdvisoryNetPest. Projektid võimaldavad kogemuste vahetust teiste riikide AKIS süsteemidega ja saada tagasisidet Eestis tehtavale. Samuti võimaldavad need õppida uusi meetodeid ja lähenemisviise, mis aitaks muuta teadmussiiret ja nõustamist tõhusamaks ja tulemuslikumaks. Täpsem info projektide kohta toodud lisas 1. Lisaks osaleti kolmes uues Euroopa Horisondi projektitaotluses, mis on seotud nõustajate rahvusvahelise kogemuse laiendamise, põllumajanduse populariseerimise ning keskkonnahoidlike põllumajanduspraktikate levitamisega Taotlusvoorude tulemused selguvad eeldatavalt 2026.a. algul.

Lisa 1. AKIS rahvusvahelised koostööprojektid

Allpool olev tabel esitab koondina AKIS rahvusvaheliste koostööga seotud tegevusi METKis. Kaldkirjas heledama värviga on toodud tegevused, mis AKIS korraldust mõjutavad, kuid ei ole rahastatavad ÜPP strateegiakava sekkumistest.

Märksõna	Seletus ja tegevus
EUFRAS	<i>European Forum for Agricultural and Rural Advisory Services</i> https://www.eufRAS.eu/– Euroopa inglisekeelsete riikide nõustamisega tegelevate organisatsioonide võrgustik. MTÜna tegutsev ühendus osaleb rahvusvahelistes algatustes ja projektides ning korraldab iga kuu mõne temaatilise võrgustiku või projekti tutvustusi “kohvipaus” nimelise veebiseminarina. METK on EUFRAS liige alates 2023. aasta veebruarist. Varem oli Eesti esindajaks Maaelu Edendamise Sihtasutus (2015-2023). Kasu AKISele: võimalus tutvuda teiste riikide nõuandesüsteemide korralduse ja arengutega, kaasa rääkida EL poliitikate kujundamises ning tutvustada Eesti lahendusi. Kaasamine rahvusvaheliste projektide tegevustesse, sh võimalus saata Eesti nõustajaid õppereisidele projektide eelarvest.
ÜPP ametlikud töörühmad	Osalemine EL tasandi töörühmades REM esitatud liikmena kas nõuandesüsteemi või maaeluvõrgustiku esindajana: Euroopa maaeluvõrgustike üldkogu (Assembly); Euroopa maaeluvõrgustike juhtühm (Steering Group); Üldkogu allrühmad (sub-groups of the Assembly): 1) LEADER ja territoriaalne areng, 2) Innovatsioon ja teadmiste vahetus, 3) ÜPP strateegiakavade rakendamine Kasu AKISele: AKIS rolli mõtestamine ÜPP kontekstis, seosed MVT tegevustega, teiste riikide näited ja kontaktid
SCAR-AKIS	Euroopa Komisjoni juhitava põllumajandusteaduse alalise komitee (SCAR – <i>Standing Committee on Agricultural Research</i>) töörühm (SWG <i>Scientific working group</i>) teadmiste ja innovatsiooni süsteemidest https://scar-europe.org/akis/akis-mission-and-aims. Kohtumistel jagatakse riikide kogemusi ning kujundatakse poliitikate põhimõtteid. Kasu AKISele: AKIS rolli mõtestamine ÜPP kontekstis, strateegiline vaade ja poliitikakujundus
EIP AGRI partnerlus	METK on osaline konsortsiumis, mis korraldab üle-euroopalise ÜPP võrgustiku tegevust. Võrgustik toetab ÜPP strateegiliste plaanide koostamist ja rakendamist, innovatsiooni ja teadmiste vahetamist, sealhulgas EIP-AGRI, ning ÜPP hindamist ja järelvalvet. <i>METK töötajad korraldavad selle võrgustiku üritusi ja töögrupe.</i> Kasu AKISele: võimalus tutvuda teiste riikide nõuandesüsteemide korralduse ja arengutega, kaasa rääkida EL poliitikate kujundamises ning tutvustada Eesti lahendusi üle-euroopaline innovaatiliste projektide näidete andmebaas, koostöökohad – ja partnerid, ülevaade uutest tehnoloogiatest ja arengusuundadest laiemalt Euroopas.

Märksõna	Seletus ja tegevus
modernAKIS	ModernAKIS projekti (2022-2029) eesmärgiks on Euroopa-ülese võrgustiku loomine teadmussiirde ja innovatsiooni edendamiseks ning AKIS osapoolte juhendamiseks ja koolitamiseks (ehk kuidas toetada head AKIS ülesehitust). Projekt on suunatud koordineerimistasandile, toimuvad rahvusvahelised ja riigisisised seminarid. Veebile https://akisconnect.eu/ koondatakse temaatilisi võrdlusmaterjale, koolitusi ja tööriistu. Kasu AKISele: teadmised, kuidas AKIS süsteemid on üles ehitatud teistes liikmesriikides, võimalus kaasa rääkida EL poliitikate kujundamises ning tutvustada Eesti lahendusi.
EU FarmBook	EU-FarmBook projekti (2022-2029) eesmärgiks on EL projektide materjalide koondamine ühisesse Euroopa põllu- ja maamajanduse teabesalve. Horisont projektide ning innovatsiooniprojektide tulemused koondatakse kasutajasõbralikuna ühisesse veebiruumi koos metaandmete märgistamisega. Projekti tegevuste kaudu arendatakse edasi veebi tehnilist lahendust ja funktsionaalsusi, sh API ühendusi ja masintõlke AI võimalusi Kasu AKISele: ülevaade teabesalve tehnilistest ja põhimõttelistest lahendustest, võimalus esile tuua Eesti projekte ning luua seoseid üle-euroopaliste innovaatiliste projektide rakendajatega
PREMIERE	Projekti PREMIERE (2023-2028) eesmärgiks on aidata kaasa mitme osapoolega lähenemise paremale rakendamisele Euroopa Horisondi projektides ja toetada eri huvirühmade dialoogi. Mitme osalisega lähenemine (Multi Actor Approach) tähendab eri tüüpi partnerite aktiivset kaasamist terve projekti vältel. Projekt on suunatud projektijuhtimistasandile. Kasu AKISele: uued lahendused ja töövõtted mitme osapoolega projektide edendamiseks ja praktikute kaasamiseks teadusarendusprojektidesse. Eestis mitme osapoolega lähenemise edendamine.
Climate Farm Demo	Projekti Climate Farm Demo (2022-2029) eesmärk on kliimasõbralike lahenduste teadvustamine ning temaatilise põllumajandusettevõtete võrgustiku arendamine üle Euroopa. Eestist kaasatakse 25 erinevat põllumajandusettevõtet (kokku 1500 ettevõtet üle Euroopa). Ettevõtetel ja nende nõustajatel on võimalus õppida teineteise praktikatest ning saada koolitusi ja nõustamist oma tegevuse kliimasõbralikkuse täiendamiseks. Demoettevõtetes toimuvate esitluste abil tutvutakse erinevate kliimasõbralike praktikate ja uuendustega. Kasu AKISele: võimalus õppida eri riikide ja kohalikest praktikatest ning saada koolitusi ja nõustamist tootjate tegevuse kliimasõbralikkuse täiendamiseks; ligipääs rahvusvahelisele teabele ja jalajälje hindamise tööriistadele, võimalus nõustajate kompetentside arendamiseks.

Märksõna	Seletus ja tegevus
Climate Smart Advisors	Projekt Climate Smart Advisors (2023- 2030) on üleeuroopaline mitme osapoolega võrgustik. Selle projekti eesmärk on tugevdada ELi konsulentide kogukonda, mille tulemuseks on kliimatarkade põllumajandustavade kasutuselevõtt. Eesmärgi saavutamiseks keskendub projekt nõustajate rollile kliimatarkade uuenduste ja tavade väljatöötamisel ning levitamisel. Projekti raames korraldatakse konsulentidele kokkusaamisi ja koolitusi, mis toetavad nii farminõustamist kui kaastööd innovatsiooniprojektides. Tegevused toetavad terve Euroopa nõustamissuutlikkust. Kasu AKISele: võimalus arendada nõustajate pädevust rahvusvaheliste tegevuste kaudu, nõustajate koostöörühmade kaudu keskkonnasõbralike lahenduste väljaarendamine Eestile.
AMBROSIA	Projekt AMBROSIA (2024-2027) eesmärk on võimaldada terviklikku ja süsteemset lähenemisviisi toiduohutuse riskide hindamisele kogu tarneahelas, pidades silmas kliimamuutuste mudeleid. Ühendades teadmisi kliimamuutuste mõjust toiduohutusele ning täiustades riskihindamise metoodikat ja tööriistu, loob Ambrosia nutikaid lahendusi võimalike stsenaariumite mõtestamiseks. Tähelepanu on kliimamuutuste mõjul neljas peamises biogeograafilises piirkonnas (Atlandi, Boreaalne, Mandri- ja Vahemere piirkond). Fookus mikrobioloogilisel toiduohutusel (sh enteropatoogenid värsketel toodetel, kolibakteri levik ning Fusarium arengud kaeral ja nisul). Kasu AKISele: teaduslikel alustel tuginev tööriist nii tootjatele kui tarneahela osapooltele ja nõustajatele kliimamuutuste kontekstis toidu mikrobioloogilise ohutuse edendamiseks ja riskide juhtimiseks.
Advisory NetPest	Projekti AdvisoryNetPest (2024-2028) on luua EL temaatiline nõustajate võrgustik ning täiustada nõustamisteenuseid pestitsiidide kasutamise ja nendega seotud riskide vähendamiseks. METK on projekti kaastäitja (Läti koolitus- ja nõuandeorganisatsiooni kaudu), korraldades tegevusi Eestis. Kasu AKISele: nõustajate ühisarutelud pestitsiidide teemal kompetentside täiendamiseks ning võimalus osaleda temaatilistel õppereisidel.
LIVENET	Projekti LIVENET (2024-2029) põhieesmärk on luua ja suurendada nõustamisteenuste võrgustik kogu ELis, suurendades teadmiste jagamist nõustajate ja kogu AKIS-e vahel ning uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu säästva loomakasvatuse jaoks põllumajandustootjate poolt. METK on projekti kaastäitja (Läti koolitus- ja nõuandeorganisatsiooni kaudu), korraldades tegevusi Eestis. Projekti tegevused Eestis algavad 2025. Kasu AKISele: nõustajate ühisarutelud loomakasvatuse heade praktikate teemal kompetentside täiendamiseks ning võimalus osaleda temaatilistel õppereisidel.